

Lundblad - skola - 16/12

151218

Mattelärare på avbytarbänken

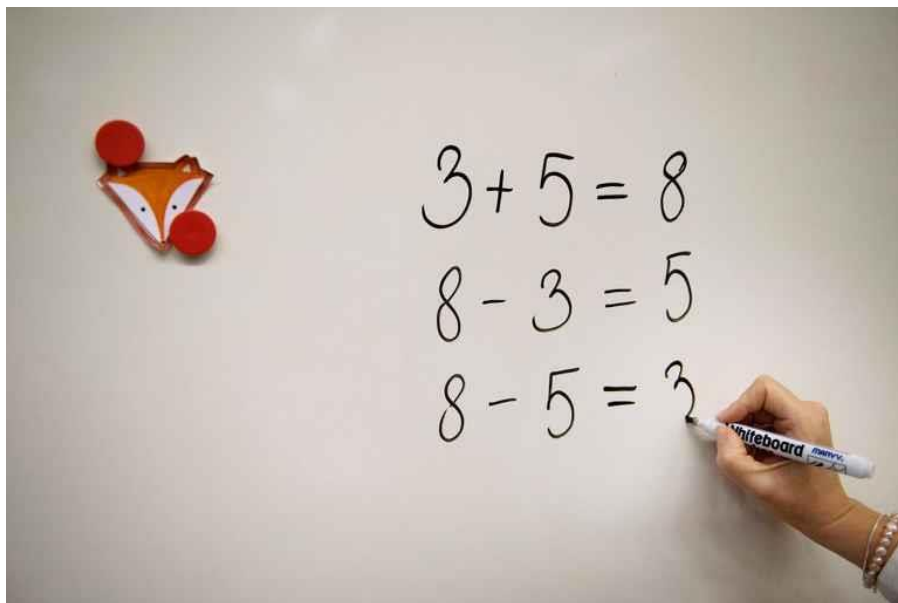

Foto: JESSICA GOW / TT

Den svenska skolan står inför stora utmaningar. Resultaten i PISA-undersökningarna uppvisar en olycksbådande trend. Intresset för matematik, teknik och naturvetenskap matchar inte arbetsmarknadens krav på kompetens. Som grädde på moset kommer skolan också att sakna tusentals lärare. Det är dessutom två utmaningar som hänger ihop mer än man kanske tror. Ett legitimeringsprov för lärare bidrar till att lösa båda två på en gång.

En prognos från Statistiska Centralbyrån (SCB) visar att den växande lärarbristen leder till ett underskott på 19 100 gymnasielärare år 2025. Tio år senare, 2035, kommer det saknas 30 700 lärare i svenska skolor. Bristen är särskilt tydligt inom teknik- och naturvetenskapliga ämnen där nio av tio arbetsgivare uppger att det är svårt att rekrytera nya lärare enligt SCB.

Samtidigt finns det en växande oro, inte minst bland arbetsgivare i näringslivet, för att intresset för naturvetenskap och teknik minskar bland elever och studenter. Det kan på sikt leda till en allvarlig brist på kompetens på arbetsmarknaden, vilket i sin tur hotar både utveckling och tillväxt.

Ett av de bästa sätten att hitta fler lärare vore att bredda rekryteringsbasen. Ett av de bästa sätten att öka intresset bland unga för teknik och naturvetenskap är goda förebilder. Genom att rekrytera nya teknik- och NO-lärare som kan utgöra förebilder för unga skulle man kunna lösa båda dessa problem samtidigt. Därför föreslår Handelskammaren ett legitimeringsprov för lärarlegitimationen som gör det möjligt för ingenjörer och naturvetare att arbeta som lärare inom de ämnen de har sin högskoleexamen i. På så vis skulle fler skolor kunna få in nya matte

och fysiklärare med erfarenhet från teknikföretag och ingenjörsjobb. Dessa lärare kan i sin tur inspirera fler unga att söka sig till naturvetenskapliga och tekniska yrken och högskoleutbildningar.

Undersökningsföretaget Novus har, på Handelskammarens uppdrag, genomfört en undersökning bland 400 personer med högskoleexamen inom teknik eller naturvetenskapliga ämnen. Resultatet visar att 26 procent av de tillfrågade skulle kunna tänka sig att arbeta som lärare någon gång under sina karriärer. På hela arbetsmarknaden motsvarar det över 70 000 nya lärare inom teknik och NO-ämnen. Det är lärare som har en lång ämnesutbildning och dessutom tillför nya erfarenheter från sina tidigare karriärer.

I skrivande stund tar det över ett år för en ingenjör att omutbilda sig till gymnasielärare. Det är inte hållbart. Om dessa nya potentiella lärare kan uppvisa pedagogisk kompetens, kanske för att de har arbetat med kommunikation eller ledarskap tidigare, borde det inte spela någon roll hur de fått den kompetensen. Ett legitimeringsprov skulle skapa nya, effektiva vägar till lärarjobben. Det ska inte vara ett enkelt prov, men det ska vara ett tidseffektivt och fokusera på kompetens. Ett sådant prov skulle dessutom kunna bidra till att kvalitetssäkra och ge viktig återkoppling till de befintliga lärarutbildningarna.

Ett legitimeringsprov för lärare som alternativ till lärarutbildningen är ett sätt att hitta nya lärare. Det finns med stor säkerhet flera ingenjörer och naturvetare som skulle bli fantastiska matematiklärare. En sak är säker: den svenska skolan behöver alla bra lärare den kan få.

Tiotusentals potentiella lärare sitter på avbytarbänken. Det är dags att se över regelverket. Den svenska skolan måste toppa laget.

Joakim Lundblad

Senior Policyanalytiker vid Sydsvenska Industri- och Handelskammaren.